

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

HUDBA, ZVUK, TICHŮ

Lenka-Lea Nováková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Design
Specializace Design kovu a šperku

Bakalářská práce

HUDBA, ZVUK, TICHŮ

Lenka-Lea Nováková

Vedoucí práce: MgA. Martin Verner

Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka-Lea NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **D20B0148P**
Studijní program: **B8208 Design**
Studijní obor: **Design kovu a šperku**
Téma práce: **Hudba, zvuk, ticho**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Autorská kolekce, série šperků/objektů

Tvůrčí záměr: Analýza individuálně zvolené problematiky. Toto téma si volím, protože mi přijde otevřené vůči možnostem zpracování, nijak neomezuje a nechává volnost k procesu a tvorbě bakalářské práce. Ráda bych dosáhla vizuálního díla, jenž bude zprostředkovávat hudbu.

Způsob realizace: montovaná technika zpracování kovu, technologie odlévání kovu/polymeru, syntetické materiály, lepení, letování etc. (Vyplyne v průběhu BP).

Cíl: objevování, experiment, individuální reflexe a realizace tematizující zadání.

Předpokládaný charakter výstupu: kolekce šperků /objektů o 7 kusech. Kolekce na mnou zvolené téma, by měla působit uceleně, jak materiálově, tak tvarově. V nejvyšší možné řemeslné kvalitě, díky spojení všech mých dosavadních prací a poznatků. Včetně vytvoření etují a dalších tištěných doprovodných materiálů. S rozsahem průvodní zprávy minimálně 6 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 6 normostran textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Liesbeth Den Besten. From the Coolest Corner: Nordic Jewellery. 2013. Arnoldsche Verlagsanstalt. 248s. ISBN 978-3897903739.

Tim McCreight. The Complete Metalsmith: An Illustrated Handbook. 1991. Davis. 208s. ISBN 978-0871922403.

Miroslav Cogan, Julia Wild. Současný evropský šperk: mezinárodní šperkařská sympozia. 2020. Muzeum Českého ráje v Turnově. ISBN 9788087416303.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Martin Verner**
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Datum zadání bakalářské práce: **17. října 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 27. října 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Pizeň, duben 2023

.....

podpis autora

Obsah

PŘEDCHOZÍ PRÁCE.....	2
PODĚKOVÁNÍ.....	3
TÉMA A DŮVOD VOLBY.....	4
PROCES PŘÍPRAVY.....	4
svatý Jan křtitel	
Ut queant laxis	
solmizační slabiky	
připisované vlastnosti	
PROCES TVORBY.....	6
TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	6
materiály	
techniky	
POPIS DÍLA	9
PŘÍNOS PRÁCE.....	10
RESUMÉ.....	10
ZDROJE.....	11
PŘÍLOHY.....	11

PŘEDCHOZÍ PRÁCE

pečetní prsten - Co skrývá klenba?

Pro svou první práci v ateliéru „pečetní prsten“ jsem zvolila téma kleneb. Hlavním důvodem výběru tématu je přítomnost klenby v některých místnostech domu, ve kterém bydlím. Je to bývalá fara postavená roku 1787. Klenby jsou v kuchyni (dříve černá kuchyně, předchozí majitel částečně klenbu vyboural) a na chodbě. Protože žiji v takto nezvyklém interiéru od narození, nevnímám už tyto klenby jako něco mimořádného. I přesto jsou mou nedílnou součástí a formují mé vnímání kleneb jako takových. Nechtěla jsem, aby byl šperk těžkopádný, ale přitom aby vyjadřoval vše, co mi probleskne hlavou při pohledu na tento architektonický prvek.

Líbilo se mi jakési vysvěcení kterého jsem docílila použitím drátů. Tím jsem i objekt odlehčila a zjemnila. Při pohledu zespoda uvidíme hvězdicí nebo květ, který soustava kleneb většinou vytváří. Toho jsem využila ve dvou svých špercích. Zároveň jsem ale také využila možnosti zhroucení klenby, které může nastat částečně nebo úplně. Nositel si může vybrat variantu která mu nejvíce vyhovuje nebo si s prsteny hrát a to díky kynetičnosti šperků.

Při zkoumání, jak se vlastně klenby staví, mě zaujaly tvary klenáků. Tyto kónické dílky se postupně na sebe vrství, a tím vzniká oblouk. Díky svému tvaru na sebe vzájemně působí silou vlastní hmotnosti, a tak drží pohromadě. Ze dvou ocelových segmentů plechu, které do sebe zapadají, jsem vytvořila chtěný klenák.

krása v nás a kolem nás - sních

V době zadání úkolu s tématem krásy pokrývala okolí mého bydliště několikacentimetrová vrstva sněhu. Čerstvě napadlý sních zakryl vše. Jako kdyby někdo uklidil, vše zahalil do bílého závoje. Letošní zimu jsme se po dlouhé době koulovali. Musím přiznat, že vyrobit pevnou pěknou sněhovou kouli mi moc nešlo. A s mou muškou to taky nebyla zrovna sláva. Několikrát se koule rozpadla v letu a nebo skončila na zdi. Na té po ní zůstal sněhový otisk ještě několik hodin. Jak postupně sních tál, postupně se kolečko zužovalo až nakonec zbyl jen mokrá flek. Ztvárnit samotnou hru s házením koulí, její let a dopad, umí otisk možná lépe než koule samotná.

Postupným vrstvením skleněných kuliček, spojených lepidlem, jsem docílila kýžených tvarů. Díky balotině jsou šperky průsvitné, tvrdé, avšak celkem křehké. Pro větší pevnost jsem se rozhodla vytvořit kruh jako základnu pro brožové zapínání. Ten jsem k objektu připevnila směsí balotiny a lepidla, takže není hned vidět, ale prosvítá skrze skleněné mikrokuličky.

chyba, omyl, průser - nálezy

Má práce mohla vzniknout jen díky únavě materiálu a korozi měděných plátů. Mosazná krytina pochází z kostela, který stojí vedle domu, kde bydlím. Kvůli vnějším povětrnostním vlivům se některé části plechů uvolnily a spadly. Několikrát do roka se nějaký objeví na naší zahradě. Struktura a tvary zkorodovaného materiálu mě zaujaly již v prvotní fázi této práce. Původně jsem neměla v úmyslu pracovat s jejich původem, ale ten se nakonec stal stěžejním pro příběh, který jsem chtěla šperkem vyprávět.

Objekty, které by někdo mohl nazvat odpadem, jsem se pokusila povýšit. Poměděné drátky chrání a zároveň vyzdvihují krásu artefaktů kostela. Tvary drátěných klíček jsou inspirovány hlavně špičkou věže tohoto kostela. Vznikly tak čtyři závěsy a dvě brože.

vějíře

K tomuto tématu jsem se dostala přes tanec a vášeň v něm. Mezi vášnivé tance patří určitě tango, paso doble či flamenco. Ve všech těchto tancích se využívá jedné společné rekvizity. Jsou to vějíře. Tanečnice mají obrovské vějíře v rukou, často i synchronně s dalšími tanečnicemi jimi pohybují do rytmu a krouží okolo svého těla. V rámci své práce jsem se tento pohyb snažila zachytit. Rozhodla jsem se vytvořit náhrdelníky obsahující několik vějířů. Kruh, který dohromady tvoří, připomíná onu trajektorii vějířů při tanci. Černé dřevo dohromady s bílou textilií tvoří velmi graficky jasný jasný vzhled. Použitá látka je z umělého vlákna. Dřevo jsem s textilem spojila pomocí nýtů. Díky těmto kovovým komponentům je možné s náhrdelníky hýbat a lehce tak pozměnit jejich tvar. Díky měkkosti látky se náhrdelník přizpůsobí nositeli. Náhrdelníky mají rub i líc totožné, dají se tedy nosit z obou stran.

kompozice

Tématem solmizačních slabik (vysvětleno níže) jsem se začala zabývat již ve své poslední práci. Tu jsem ale vytvářela na zahraniční stáži ve Španělské Valencii. Téma mají tedy tyto práce stejné, výsledek však naprosto odlišný.

Skrze jednu publikaci jsem se dostala k vysvětlení návaznosti a významu slabik do, re, mi, fa, so, la, si. Podle autora knihy máme z každé noty jiný pocit, jinak na nás působí. Ať už samostatně nebo v kompozici s jinými. Některá je vůdčí, jiná zase vyzařuje klid. Kreslila jsem tvary, linie a objekty které mi tyto vlastnosti připomínali. Postupně jsem ale došla k tomu, že bych raději vytvářela kompozice s těmito tvary než jen samotné notové značky. Začala jsem vytvářet tedy jakousi abecedu těchto slabik podle jejich nálad.. Pro každou ze slabik vznikl znak. Těmito znaky se dá zapsat určitá melodie či je jen kombinovat jako vizuální kompozici. uprostřed každé z linií je perla, jež symbolizuje onu notu.

Začala jsem tedy z této abecedy vytvářet kompozice. Vytvořila jsem systém, na který se dají „melodie“ navlékat a vznikne tím symfonie o několika hlasech. Nositel si může vytvořit vlastní „skladbu“ z jednotlivých vyměnitelných kusů. Díky pohyblivosti segmentů člověk může říct, že hýbe hudbou.

PODĚKOVÁNÍ

Jmenovitě bych ráda poděkovala těm, kteří mi poskytli materiál na výrobu šperků. Jsou jimi Graziano Sanvito, Jan Weinert, Pavel Barbora a Stanislav Fořt.

Dále pedagogům*žkám, kteří stáli u zrodu a pomohli mi dovést dílo až do konce. Těmi lidmi jsou Martin Verner, Miroslava Veselá a v neposlední řadě i Angela Bermudez Pohlman, která mě vedla při mé stáži ve Španělsku, kde se myšlenka současné práce zrodila. Petru Voglovi patří můj dík za předešlé vedení v ateliéru.

Nakonec bych ještě ráda věnovala speciální poděkování těm, kteří mohou za to, že jsem hudebnice a že má vášeň přetrvává, i když už nejsem pod jejich vedením. Mé velké díky má Jan Krajník a Miroslav Halama.

TÉMA A DŮVOD VOLBY

Samotná nota má svůj význam, ale co teprve když navazuje na jinou a předchází další! Hudba mě provází už od malička, kdy jsem začala s hrou na flétnu, asi jako většina dětí. Po čase jsem se dostala k b trumpetě a španělské kytaře. Nedávno jsem své hudební dovednosti rozšířila o tenorový saxofon. A díky znalostem, které v hudebním odvětví mám, jsem se rozhodla jít tímto směrem ve své bakalářské práci. Během stáže ve Španělsku jsem se dostala k solmizačním slabikám, ve střední Evropě se používají jen zřídka. A právě o nich je má práce.

Zobrazení hudby bude vždy originálním kouskem. Ať už jde o rozdíly, jestli objekt vytváří posluchač nebo samotný hudebník. Stejně tomu bude, i když se sejdou dva hudebníci hrající na stejný nástroj stejnou skladbu – jejich vnímání melodie a přednes se bude trochu lišit. Tímto narážím na fakt, že každý ze šperků je úplně jiný a jejich rozdělení mezi solmizační slabiky je postaveno čistě na tom, jak jednotlivé nástroje vnímám já.

PROCES PŘÍPRAVY

svatý Jan Křtitel

Pro vysvětlení co jsou to solmizační slabiky bych ráda začala od začátku, a to od člověka u kterého se to vše zrodilo.

Na rozdíl od jiných světců je u Jana Křtitele oslavováno jeho narození. Bůh vyslyšel modlitby postaršího židovského kněze Zachariáše o potomka. této zprávě však budoucí otec nechtěl uvěřit, proto mu byl za trest odebrán sluch i hlas. Oba smysly mu byly vráceny až při narození jeho syna Jana.

O jeho dětství je v evangeliu uvedeno pouze: *“Chlapec rostl a sílil na duchu, a žil na poušti až do dne, kdy vystoupil před Izrael.”* (Lukáš 1,80) Pobýval v blízkosti řeky Jordán kde jako prorok hlásal brzký příchod Mesiáše. Kající se lidé se od něj nechali pokřtít na znamení pokání před svými hříchy. Jan neustále zdůrazňoval, že on křtí vodou. A že přijde někdo mocnější, jenž bude křtít Duchem svatým. *„Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu a řekl: Hle Beránek Boží, který snímá hřích světa. To je ten, o němž jsem řekl: Za mnou přichází někdo větší, neboť byl dříve než já. Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby ho poznal Izrael.“* (Jan 1,29-31) Při jednom ze svých kázání, odsoudil Heroda Antipa (jednoho ze synů Heroda) za vraždu vlastní manželky a sňatek se ženou jeho bratra. Herodes Jana ve zlosti uvěznil a později na přání manželky mu nechal setnout hlavu. Podle filozofa Losepha Flavia se ale prý Herodes bál spiknutí lidu díky Janovu velkému vlivu. Měl totiž velké množství posluchačů i učedníků, což dosvědčují jak evangelia tak Flaviovi texty. Samotný Ježíš prý pronesl že není nikoho většího kdo se narodil z ženy nežli Jana Křtitele. Avšak můžeme si všimnout že evangelia dávají velký důraz tomu že pořád je Ježíš větší.

Svatý Jan Křtitel je patronem křižáckého řádu johanitů zvaných Maltézští rytíři. Proto je i patronem Malty, Burgundska, Provence a Wroclawi. Krejčí, vinaři, koželuhové, zedníci, architekti, zlatníci, kováři...atd. Všichni tito řemeslníci jsou pod jeho ochranou. Atributy či předměty se kterými bývá vyobrazen jsou beránek, kříž, kožešina, křest, nápis Ecce agnus Dei, řeka nebo sekera.

Ut queant laxis

Hymnus, jehož verše uctívají svatého Jana Křtitele. Text sepsal v osmém století historik Pavel Diaconus. Není známo odkud pochází hudební zpracování chorusu. Během 11. století tyto verše použil Guido Arezza. Pomocí prvních slabik prvních šesti veršů vytvořil nový systém pojmenování not. Později byl přidán sedmý tón "SI", neboli iniciály Sancte Iohannes. Tato slabika byla přidána kvůli rozšíření notového zápisu. V dnešní době na místo první slabiky "Ut" je více používaná slabika "Do". Někteří tvrdí že tato výměna vznikla na počest italského muzikologa Giovanniho Battisty Doniho, jiní zase tvrdí že to pochází z latinského Dominus neboli pán/bůh.

Ut queant laxis
resonare fibris,
Mira gestorum
famuli tuorum,
Solve polluti
labii reatum,
Sancte Iohannes.

Solmizační slabiky

Takzvané slabiky solmizační jimiž jsou "do, re, mi, fa, so, la, si", se používají k označení not. V současné době je používají zejména v románských zemích (Španělsko, Portugalsko, Francie, Itálie). Písmena pocházejí z prvních slabik veršů náboženského chorálu zvaným "Ut queant laxis", na oslavu Jana Křtitele. Těmimo slabikami se označují diatonické stupnice, tedy durové nebo mollové. Jde o stupnice které obsahují sedm tónů, z nichž dva jsou půltóny a zbylých pět celé tóny. Ke stupnici se přidává osmý tón, je stejný jako ten první, jen o oktávu výš či níž. Nedá se tedy říct že například slabika "re" zastupuje vždy notu "d". V každé stupnici je to jiná nota, každá slabika může označovat až pět tónů. Ale v rámci té dané stupnice fungují pokaždé stejně. Tedy že první nota je Do, druhá Re atd. Tento systém zápisu vyhovuje lidem s absolutním hudebním sluchem.

Existují dohromady tři systémy solmizace. Tím prvním je výše popsáno takzvané pevné Do. Pohyblivé Do jenž má chromatické slabiky: Do, Di, Re, Ri, Mi, Fa, Fi, So, Si, La, Li, Ti, Do. Výhodou tohoto systému je že v durové i paralelní mollové stupnici můžeme jasně vidět vztah tóniky a dominanty. Kterými jsou první a pátý tón stupnice. Tímto způsobem však nemůžeme zapsat chromatické pasáže skladeb. Třetím a posledním systémem který využívá solmizace je takzvané pohyblivé Do, La moll. V durové stupnici se vyjadřuje stejně jako u předchozího systému.

V mollové je to však jinak: La, Li, Ti, Do, Di, Re, Ri, Mi, Fa, Fi, So, Si, La vzestupně a: La, Le, So, Se, Fa, Mi, Me, Re, Ra, Do sestupně. Hlavním důvodem proč je tento systém používán je proto že díky němu je dobře vidět modální a historická souvztažnost tvrdé a měkké stupnice. Naproti tomu ale skrývá vztah tóniky a dominanty.

Připisované vlastnosti

Jednotlivé tóny západní notace mají své připisované vlastnosti. První slabika "Do" či "Ut" je považována za základní. Má v sobě jakousi stálost, jde totiž vždy o první a poslední tón stupnice v intervalu oktávy. Podle tohoto tónu dostává stupnice svůj název. Slabika "Re" má burcující roli ve skladbě, čiší z ní naděje. Naopak "Mi" nese s sebou klid. "Fa" působí sklesle a navozuje pocit bázně. Na druhou stranu ale "Sol" vnáší majestátnost. Jakoby svítila mezi ostatními. Po ní však přichází "La" jenž je smutnou slabikou. Skoro až k pláči vybízí. Vůdčí "Si" si razí svou cestu mezi ostatní. Jak kdyby se prořízla melodií.

Takto jsou popisovány vlastnosti not. Dají se využít při skládání hudby, já jsem je však využila při navrhování šperků.

Existuje více notací, například v té indické jsou v určitých částech značné rozdílnosti. Tím největším jsou samotné slabiky, Sa, Re, Ga, Ma, Pa, Da, Ni, A. Tradičně ale používají jen sedm tónů jenž nazývají Svara, slovo pochází ze sanskrtu a znamená něco ve smyslu zvuku či hudby. Nyní se však často používá i k vyjádření číslíce sedm.

PROCES TVORBY

Práce na tomto projektu pro mě začala zkoumáním teoretické stránky hudby. Skrz jednu publikaci jsem se dostala k vysvětlení návaznosti a významu solmizačních slabik. To pro mě byl stěžejní okamžik kdy jsem se rozhodla tímto směrem svou práci ubírat. Podle autora knihy máme z každé noty jiný pocit, jinak na nás působí. Ať už samostatně nebo v kompozici s jinými. Některá je vůdčí, jiná zase vyzařuje klid. Kreslila jsem tvary, linie a objekty které mi tyto vlastnosti připomínaly. Zpočátku jsem chtěla vytvořit sedm šperků/objektů které budou tvarově stejné ale materiálově rozdílné. Ve chvíli kdy jsem si ale dané materiály vzala do rukou mě tato idea opustila a rozhodla jsem se vytvořit sedm rozdílných šperků. Každý z materiálů měl totiž jak velikostně tak tvarově naprosto jiný potenciál.

TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

materiály

Rozhodla jsem se pro každý kus použít jiný materiál. Nejdříve jsem hledala materiály nejobdobnější výrazům a pocitům které z těch not vyzařují a pořád jsem se tam snažila nějak vizuálně vecpat to že jde o hudbu. Postupně jsem ale došla k tomu že bych vlastně mohla použít materiály z nichž jsou vyrobeny hudební nástroje. Zařadila jsem si nástroje k jednotlivým slabikám podle toho jak vnímám hudbu která se z nástroje line. Začala jsem z materiálů či přímo kousků hudebních nástrojů vytvářet výsledné šperky.

živočišné materiály

Slonovina

Jedná se o zubovinu sloních klů. Hlavními vlastnostmi je pevnost, tvrdost ale také pružnost. Slonovinu poznáme podle její krémové barvy která má tendenci časem žloutnout. Občas si můžeme všimnout jemné kresby materiálu. Obchod se slonovinou je zakázán od roku 1989

kdy byla vydána úmluva kterou se dnes řídí okolo 180 států. Zákaz se ovšem nevztahuje na starožitnosti vyrobené před vznikem této úmluvy. Do této doby se tento materiál také používal pro výrobu klavírních klapek. Klapky které jsou ve šperku použity, byly získány z firmy Petrof jakožto vadné kusy.

Žíně

Žíně, neboli koňský ohon, jsou materiálem velmi pevným. Můžeme ho najít v mnoha barvách. Mezi přednosti toho materiálu patří pružnost, odolnost proti deformaci, schopnost akumulovat teplo, schopnost odvádět vlhkost a vysoká trvanlivost a pevnost, odolnost proti opotřebení. Díky těmto vlastnostem se využívá při výrobě matrací. Nejčastěji se s nimi ale setkáme jako se smyčcem. Zde jsou žíně nataženy a jejich pomocí se hraje na smyčcové nástroje (housle, viola, basa...).

Dřevo

Eben

Jde o velmi tvrdé a těžké dřevo, pochází ze stromů rodu tomel čeledi ebenovitých. Vyznačuje se nádhernou černou barvou. Díky jemné struktuře můžeme bez použití speciálních přípravků dřevo vyleštit do vysokého lesku. Dříve se z ebenu vyráběly černé klapky klaviatury, což je důvod užití tohoto dřeva v mé práci.

Palisandr

Je to druh tvrdého červenohnědého exotického dřeva. Strom pochází ze Střední a Jižní Ameriky. Díky jeho akustickým vlastnostem je palisandr používán pro výrobu strunných nástrojů.

Třtina

Až osm druhů této byliny můžeme vidět růst v České republice. Jde o dutou travinu z níž se vyrábí plátky pro dřevěné dechové nástroje. Jejich pružnosti ale zároveň pevnosti je využíváno právě pro vytvoření zvuku v hubičce nástroje tím, že se plátek dechem rozvibruje.

Hikor

Hikor nebo také česky ořechovec je strom jenž pochází ze Severní Ameriky. Jeho ideální kombinace váhy a tvrdosti je hojně využívána v nábytkářství. Další jeho vlastností je velmi dobré pohlcování vibrací, proto je také jedním z nejčastějších materiálů jež používají výrobci bubnických paliček. Z tohoto stromu jsou využívány i jeho plody, pekanové ořechy.

Kov

Bronz

Pro výrobu činelů se nejčastěji používá takzvaný "bell bronze". Je označován jako B20, to značí poměr mědi a cínu ve slitině, tedy 80 % mědi a 20 % cínu. Jak už říká název této slitiny, stejnou používají výrobci zvonů. Dá se tedy říct že tato slitina je ideální pro nesení zvuku. Proto ji najdeme i u dalšího hudebního nástroje, kovové kytarové struny. Bronzové vinutí dlouho vydrží a vytváří skvělý zvuk nástroje.

Mosaz

Žesťové hudební nástroje jsou převážně vytvářeny z hlubokotažné mosazi Ms 70, tedy 30 % ze slitiny je zinku a zbytek cín. Ve vyžíhaném stavu dosahuje tato slitina hlubokého tahu. Jednou z nevýhod kterou můžeme pozorovat je postupné otupení zvuku materiálu, tedy čím starší žesťový nástroj tím horší takzvaně vyhraný zvuk.

Stříbro

Tento ušlechtilý kov se vyznačuje nejlepší elektrickou a tepelnou vodivostí a je velmi tvárný. Nejčastěji se pracuje s ryzostí 925/1000. Dále se také často využívá povrchová úprava stříbření a to kvůli antibakteriálnosti kovu. Tento bílý kov jsem použila ve šperku inspirovaným klavírem.

Měď

Načervenalý kov jenž najdeme v tabulce prvků pod zkratkou Cu. Hojně tento kov nalezneme na střechách budov kde má svou nazelenalou barvu, měděnka je znakem koroze ale zároveň kov ochraňuje před dalším poškozením.

Techniky

Nýtování

Nýt je součástka pro vytvoření nerozebíratelného spoje. Dva spojované materiály se musí překrývat a v tomto bodě je vytvořena dírka skrz oba dva. Vložením nýtu do této díry a rozklepáním či jiným zvětšením konce nýtu upevníme dva spojované materiály k sobě. Nýtování má tu výhodu je může být provedeno tak že se materiály mohou pohybovat ale přesto jsou napevno spojeny.

Pájení

Jedná se o druh nerozebíratelného spoje dvou kovových materiálů jiným kovem. Takzvaná pájka, musí mít nižší bod tání než pájené materiály. Tuto technologii rozlišujeme na měkké a tvrdé pájení, a to podle bodu tání dané pájky. Do 500° jde o měkké pájení například cínem, nad 500° už jsou to tvrdé pájky jako je třeba stříbrná nebo mosazná.

lepení

Jde o další druh nerozebíratelného spoje, tentokrát však může jít o rozmanité materiály. Pevnost takového spoje závisí především na adhezi, kohezi lepidla. Adhezí se rozumí to jak moc přilne lepidlo k materiálu a kohezí to jak moc při sobě drží jednotlivé molekuly lepidla. Dále lepidla můžeme dělit na jednosložkové, dvousložkové, rozpouštědlová, vodní roztoková...atd.

řezání

Při této činnosti se pomocí nástrojů rozdělují dva kusy materiálu od sebe. Při práci jsem využívala lupenkové pilky, ta se skládá z oblouku a listu. Hrubost zoubků na listu závisí na řezaném materiálu. V průběhu práce jsem také využila řezání vodním paprskem. Tato technologie funguje na stejném principu jako vodní eroze, ale mnohem rychleji a přesněji. Na materiál je pod vysokým tlakem namířen vodní paprsek. U tvrdších materiálů je do vody přidáno abrazivo.

POPIS DÍLA

Vytvořila jsem sedm šperků kdy každý z nich symbolizuje jednu ze solmizačních slabik a také každý zastupuje jeden hudební nástroj. Rozmanitost zde byla naprosto žádoucí. Každý jednotlivý šperk má svůj vlastní příběh.

Do - základní, stálost

Prsten, který vznikl k této slabice, symbolizuje samotnou hru na klavír. Slonovinová klapka jako kdyby nahrazovala hudebníkův prst. Pomocí iluze černé klapky z Ebenu je vytvořena část nad prsty a pod nimi je zopakována. Jen o 90° pootočena, to aby prsten na ruce lépe držel. Dřevěné komponenty jsou spojeny stříbrným dílem, důvodem je pohodlnost pro nositele. Na to jak je samotný prsten celkem veliký, nijak zvláště nebrání v pohybu a nepřekáží.

Re - burcující, naděje

Činel který jsem získala pro tento kus mé práce byl sám o sobě výstavním kouskem. Během času co jej majitel již nepoužíval chytil krásně zelenou měděnku. A z tohoto artefaktu je teď monumentální náhrdelník. Jde o celkem dost těžký šperk ke kterému si ale myslím že i ta váha patří. V přední nejširší části je umístěn malý detail, na první pohled nevýrazný. Malá vyražená korunka je značkou výrobce onoho činelu.

Mi - klidný, klid

Saxofon, klarinet, hoboj, fagot, jakto že se řadí mezi dřevěné i když nejsou ze dřeva? Je to díky malému dřevěnému plátku který nástroji dává jeho zvuk. Tyto plátky hudebníci často mění, zlomí se či úplně přestanou hrát. Proto tedy nebylo zrovna složité jich několik získat. Opakováním stejného tvaru díky umístění několika za sebe na mě působí klidným dojmem. Plátky jsou k sobě spojeny nýtováním keré jim umožňuje pohyb. Náhrdelník ladně a klidně splývá k zemi.

Fa - skleslý, bázeň

Brož ke které je pocit klesání připsán, je zasvěcena kytáře. Z palisandrové destičky jež symbolizuje kytarové pražce visí struny. Zakončeny jsou obdobně palisandrovou destičkou, ta je přetočena o 180°. Díky ohebnosti strun se při pohybu nositele šperk jemně pohupuje. Brožové zapínání je jednoduše zasunuto v koncokvách strun.

Sol - majestátní, jas

Troufnu si říct že pro mě nejzapeklitějším šperkem z této sady byl tento. Je to pravděpodobně tím že jsem sama trumpetistkou a tak pro mě nebylo lehké se od nástroje jako takového oprostit a pracovat jen s materiálem. A také se to nakonec stalo. Ozvučnick jsem zanechala v jeho celé kráse, jen jsem přidala záchytné komponenty pro vytvoření prstenu. Kroužek pro ukazováček a háček do písmene C pro malíček, se běžně nachází na trumpetě kvůli lepšímu držení nástroje. Vnitřní část ozvučnicku jsem vyleštila abych dostála onoho jasu jenž je slabice "sol" připisován. Tento šperk je i nadále hudebním nástrojem na který se dá hrát.

La - smutný, pláč

Pro tuto slabiku jsem vybrala smyčcové nástroje. Jejich táhlé melodie se linou strunami za pomoci smyčce. Starý již nepoužitelný smyčec jsem rozebrala a využila krásného zpracování takzvané žabky. Ebenové dřevo s detaily z bílé mosazi a zdobené perletí přímo vybízelo pro šperk. Zadní část která bývá skryta a je použita pro uchycení žabky k prutu, jsem použila ve stejném duchu. Zakomponovala jsem zde jehlu, pomocí níž si nositel tuto brož upevní. Splývající žíně dotvářejí celý šperk. Díky materiálům je brož velmi lehká a efektní.

Si - vůdčí, řez

Takto může vypadat palička bubeníka i třeba jen po jednom koncertě. Tato kterou jsem použila je rozbitá díky úderům o okraj bubnu. Obruč která dotváří náhrdelník je připomínkou tohoto rantlu jenž je zodpovědný za rozbití paličky. Tyto dva komponenty jsou spojeny oddělitelným koženým páskem, jenž zpodobňuje pásek pro pochodový buben. Palička se zasune do kruhu, čímž spojí náhrdelník stejně jako u takzvaného amerického zapínání.

PŘÍNOS PRÁCE

Části hudebních nástrojů které jsem ke své práci použila se již bohužel ke hře využít nedají. Šli by tedy rovnou do koše, pokud bych je ovšem nevyužila já. Dá se říct že jsem tento hudebnický odpad upcyklovala. Tímto pojmem se označuje proces kdy nějaké věci co už je nepoužitelná přidáme vyšší hodnotu. Tedy že zničený smyčec bysme normálně už nevyužili ale nyní už je šperkem, tedy je znovupoužit.

Spojení výtvarného umění a toho hudebního je celkem oříškem. Věřím že jsem se toho zhostila se ctí, samozřejmě by bylo vždy co vylepšovat.

RESUMÉ

Hudební nástroje které již zahráli vše co měli a teď by jejich působení nadobro skončilo, né li v koši. Přesně tyto kousky jenž jsou poznamenány hudbou jsem přetvořila na něco úplně jiného. Vdechnutí nového života tomuto dá se říci odpadu se mi podařilo tím, že jsem z nich vytvořila šperky. Můžeme tedy dál obdivovat jejich krásu a třeba si i představovat jaký styl hudby tento smyčec hrál, nebo při jaké skladbě bubeník paličku rozmlátil tak, že ji už víc nepoužije.

Musical instruments that have already played everything they had to, and now their activity would be over, if not in the trash. I have transformed these pieces that are marked by music into something completely different. I managed to breathe new life into this, so to speak, rubbish by turning it into jewelry. So we can continue to admire their beauty and maybe even imagine what style of music this bow played, or during what song the drummer smashed the drumstick so badly that he won't use it again.

ZDROJE

Liesbeth Den Besten. From the Coolest Corner: Nordic Jewellery. Arnoldsche Verlagsanstalt. 2013. ISBN 3897903733

Tim McCreight. The Complete Metalsmith: An Illustrated Handbook. Davis. 1991. ISBN 0871922401

Miroslav Cogan, Julia Wild. Současný evropský šperk: mezinárodní šperkařská sympozia. Muzeum Českého ráje v Turnově. 2020. ISBN 9788087416303

Jan Krajník. Uštkla mě zmije. Kultura Jablonec. 2022. ISBN 9788011009632

Ulrich Michels. Encyklopedický atlas hudby. Lidové noviny. 2002. ISBN 8071062383

Jason Martineau. Tajemství hudby. Wooden books limited. 2008. ISBN 9788076639662

Kapenský Tomáš. Čtyři knihy o následování Krista. Cesta. 2001. ISBN 8072950193

ÉCLAT Maestros de la Joyería Contemporánea. Promopress. 2014. ISBN 9788415967361

PŘÍLOHY

